

Sygn. akt I C 1093/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: S.S.O. Wojciech Modrzyński

Ławnicy: -----

Protokolant: starszy sekret. sądowy Monika Falkiewicz

po rozpoznaniu w dniu: 2 lutego 2015 r. w Toruniu

przy udziale : -----

sprawy z powództwa: S. Ż.

przeciwko: Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda S. Ż. kwotę **250.000,00 zł** (dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2007 roku do dnia zapłaty
2. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda S. Ż. kwotę **13.074,20zł** (trzynaście tysięcy siedemdziesiąt cztery złote dwadzieścia groszy) z ustawowymi odsetkami od kwot:
 - a) **5490,10zł** (pięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt złotych dziesięć groszy) od dnia 13 listopada 2007 roku do dnia zapłaty
 - b) **7584,10 zł** (siedem tysięcy pięćset osiemdziesiąt cztery złote dziesięć groszy) od dnia 24 lipca 2012 roku do dnia zapłaty
3. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda S. Ż. kwotę **11.457,00zł** (jedenaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt siedem złotych) z ustawowymi odsetkami od kwot:
 - c) **7452zł** (siedem tysięcy czterysta pięćdziesiąt dwa złote) od dnia 13 listopada 2007 roku do dnia zapłaty
 - d) **4005 zł** (cztery tysiące pięć złotych) od dnia 24 lipca 2012 roku do dnia zapłaty
4. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda S. Ż. kwotę **819,38 zł** (osiemset dziewiętnaście złotych) ponad kwotę 750 zł zasądzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie IC 2107/07, miesięcznie, tytułem renty płatnej do 15-ego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat począwszy od dnia uprawomocnienia się wyroku
5. ustala odpowiedzialność pozwanego na przyszłość wobec powoda za skutki wypadku z dnia 26 grudnia 2004 roku
6. Oddala powództwo w pozostałym zakresie

7. nakazuje pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Toruniu kwotę **39.445,52 zł** (trzydzieści dziewięć tysięcy czterysta czterdzieści pięć złotych pięćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu nieopłaconych kosztów sądowych

8. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Toruniu od powoda S. Ż., z zasądzonego roszczenia, kwotę **27.095,04 zł** (dwadzieścia siedem tysięcy dziewięćdziesiąt pięć złote cztery groszy) tytułem kosztów sądowych

9. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) w W. na rzecz powoda S. Ż. kwotę **8426,88 zł** (osiem tysięcy czterysta dwadzieścia sześć złotych osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

IC 1093/12

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego wpłynął pozew S. Ż. przeciwko Towarzystwu (...) w W. o zasądzenie następujących kwot:

1) 1.026.156 zł z odsetkami od kwoty 1.000.000 zł od 11.06.2005 roku i od kwoty 26.156 od dnia wniesienia pozwu (31.10.2007 roku) tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania;

2) 3600 zł tytułem miesięcznej renty płatnej od stycznia 2005 roku

Powód domagał się również ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 26 grudnia 2004 roku i zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu swego żądania wskazał, iż dniu 26 grudnia 2004 roku uległ wypadkowi komunikacyjnemu. Sprawcą był W. B. – który kierował samochodem F. (...). W chwili wypadku był nietrzeźwy -1,8%. Kierowca nie opanował pojazdu, wpadł w poślizg, wypadł z drogi i uderzył w drzewo. Za ten czyn kierowca został skazany na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Samochód był ubezpieczony w pozwanym towarzystwie. W chwili wypadku powód był studentem zaocznych studiów na kierunku (...) na II roku w Wyższej Szkole (...) w B..

W wyniku wypadku powód doznał ciężkiego urazu mózgowo czaszkowego, złamania kręgu L2 i złamania obojczyka. Po wypadku S. Ż. został przewieziony do szpitala do C., gdzie stwierdzono stan po urazie wielonarządowym, stłuczenie pnia mózgu i ostrą niewydolność oddechową. Już 27 grudnia 2004 roku został przewieziony do (...) Szpitala (...) w B., gdzie w trybie pilnym przeprowadzono zabieg ewakuacji wodniaków przymózgowych, a zabieg stabilizacji kręgosłupa wykonano dopiero 10 stycznia 2005 roku z uwagi na zły stan pacjenta. Powód ponownie, od 12 stycznia do 25 marca 2005 roku, przebywał w Szpitalu w B. na Oddziale (...), gdzie rozpoznano porażenie połowiczne- prawostronne, niedowład połowiczny lewostronny, stan po urazie wielonarządowym. Konsultacja psychologiczna z dnia 24 stycznia 2005 roku wykazała, iż pacjent jest w stanie ciężkim, nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, ani werbalnego. Kolejne hospitalizacje powoda miały miejsce w okresie od 12 kwietnia 2005 roku do 14 czerwca 2005 roku, od 14 czerwca 2005 do 27 lipca 2005 roku, od 24 listopada do 15 grudnia 2006 roku, od 30 stycznia 2007 roku do 2 lutego 2007 roku, od 7 maja 2007 roku do 1 czerwca 2007 roku, od 24 września 2007 roku do 17 października 2007 roku. obrażenia jakich doznał na skutek wypadku były na tyle poważne, iż decyzją Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 5 lutego 2007 roku powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy a orzeczeniem z dnia 10 marca 2006 roku zaliczono go do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W toku leczenia powód i jego rodzice wydatkowali znaczne sumy na zakup leków, materiałów higienicznych, sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego osobę niepełnosprawną. Łączne wydatki z tego tytułu wyniosły 7511,21 zł. W wypadku powód stracił także odzież o wartości 1170 zł. W trakcie pobytu powoda w szpitalach jego rodzice jeździli do niego i sprawowali nad nim opiekę. Łączny koszt dojazdów do szpitali wyniósł 14.904 zł. Rodzice powoda wynajęli również wózek inwalidzki dla powoda za kwotę 3469 zł, a następnie zakupili taki wózek dla syna. W ocenie pełnomocnika powoda pozwany w toku postępowania likwidacyjnego bezpodstawnie przyjął 50% stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody. W toku postępowania likwidacyjnego szkody pozwany uznał swoją odpowiedzialność za następstwa wypadku i wypłacił powodowi 20.000 zł w 7 lipca 2005 roku, 21500 zł w dniu 1

grudnia 2005 roku i 6200 zł w dniu 21 września 2006 tytułem renty wyrównawczej od 15.06.2005 do 30.09.2006r. W ocenie powoda przyznane mu świadczenia nie rekompensują poniesionej przez niego szkody. W związku z powyższym powód wystąpił o zapłatę 1.000.000 zł zadośćuczynienia obok przyznanej kwoty 40.000 zł; 26.156 zł odszkodowania i zwrotu kosztów leczenia (łącznie kwota 27.656,01 pomniejszona o wypłacone 1500 zł) oraz o wypłatę renty miesięcznej w wysokości 3600 zł oraz ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku na przyszłość.

W odpowiedzi na pozew pozwany Towarzystwo (...) w W. wniosło o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu swego stanowiska pełnomocnik pozwanego przyznał, iż w wyniku wypadku powód doznał ciężkich obrażeń ciała, które wymagały złożonego i długotrwałego leczenia. Uznał także swoją odpowiedzialność co do zasady za skutki wypadku z dnia 26 grudnia 2004 roku. W ocenie pełnomocnika dochodzone przez powoda roszczenie jest jednak wygórowane. Pozwany wskazał, iż tej pory wypłacił powodowi 40.000 zł zadośćuczynienia i 6200 zł tytułem renty wyrównawczej za okres od 15.06.2005 do 30.09.2005r., a także ryczałt za zniszczone rzeczy - 300 zł, kwotę 110 zł tytułem zwrotu wydatków na zakup leków, kwotę 235 zł tytułem zwrotu kosztów rehabilitacji 235 zł, kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów dodatkowego wyżywienia 100 zł i kwotę 700 zł tytułem zwrotu kosztów opieki. Na wysokość świadczeń wpływ miało przyczynienie się powoda do powstania szkody w 50%. W chwili wypadku powód był w stanie upojenia alkoholowego – 2,1%. Ustalając wysokość świadczeń przysługujących powodowi pozwany wziął pod uwagę uszczerbek na zdrowiu sięgający 80%. Pozwany zwrócił także uwagę na wzrost żądań powoda od pierwotnie żądanej kwoty 250.000 zł do kwoty 1.000.000 zł dochodzonej niniejszym pozwem. Pełnomocnik pozwanego zwrócił także uwagę, zakup wózka inwalidzkiego dla powoda, który w znacznej części był refundowany ze środków NFZ i CPR.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2011 roku Sąd Okręgowy w Toruniu zasądził od Towarzystwa (...) w W. na rzecz S. Ż. kwotę:

- 1) 60.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 października 2007 roku tytułem zadośćuczynienia oraz
- 2) rentę w wysokości 750 zł miesięcznie płatną z góry do rąk uprawnionego do dnia 15-ego każdego miesiąca poczynając od 1 października 2006 roku,
- 3) oddalił powództwo w pozostałej części,
- 4) zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- 5) nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz skarbu państwa kasy Sądu Okręgowego w Toruniu kwotę 7500 zł tytułem opłaty stosunkowe od uiszczenia których zwolniony był powód,
- 6) pozostałym zakresie kosztami obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł powód.

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2012 roku Sąd Apelacyjny w Gdańsku uchylił zaskarżony wyrok w pkt 3, 4, 5 i 6 i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Toruniu pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Apelacyjny uznał, iż apelacja powoda jest częściowo zasadna. W ocenie Sądu Apelacyjnego powód słusznie zarzucił naruszenie przepisu art. 328§2 k.p.c. Przepis ten określa wszystkie konieczne elementy jakie winne zawierać pisemne uzasadnienie wyroku. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy nie ujawnił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku z jakich przyczyn oddalił żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku jakiemu uległ powód. Lektura uzasadnienia sugeruje, że Sąd Okręgowy w ogóle oceną tego żądania się nie zajmował. Treść uzasadnienia wskazuje bowiem, że sąd ten jedynie oddalił w części roszczenie o zadośćuczynienie, rentę i w całości o odszkodowanie. Gdyby zatem nie zostało zawarte w pkt 3 sentencji orzeczenia rozstrzygnięcie o oddaleniu powództwa w pozostałej części można byłoby bronić tezy, że Sąd Okręgowy w ogóle nie rozpoznał żądania ustalenia na przyszłość odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku jakiemu uległ powód.

W odniesieniu do żądania odszkodowania Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, iż w uzasadnieniu Sądu Okręgowego zawarte zostało jedynie stwierdzenie, że powód nie wykazał poniesionych kosztów składających się na to żądanie. Tymczasem powód dołączył do pozwu cały szereg faktur i rachunków za zakup leków, środków higieny osobistej, sprzętu i środków do rehabilitacji. Na okoliczność poniesienia tych kosztów zeznawał także rodzice powoda. Do tych dowodów Sąd Okręgowy, oddalając powództwo o odszkodowanie, w ogóle się nie odniósł. Sąd popadł także w swoistą sprzeczność w tym zakresie, bowiem z jednej strony stwierdził, że powód nie wykazał faktu poniesienia kosztów składających się na żądanie odszkodowania, a z drugiej zaś że oceniając zebrane w sprawie dowody wskazał, iż dał wiarę przedłożonym dokumentom, nie wyłączając z tej oceny wskazanych faktur i rachunków jak również zeznań świadków J. (1) i J. Ż. (2). Również sposób sporządzenia uzasadnienia w części odnoszącej się do żądania renty budził zastrzeżenia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. W ocenie tego Sądu uzasadnienie to uniemożliwia kontrolę instancyjną. Sąd Okręgowy ustalając kwotę renty na 750 zł miesięcznie przyjął, iż powód po ukończeniu studiów rozpoczynając pracę zgodnie z nabytym wykształceniem, uzyskiwałby wynagrodzenie netto w kwocie 1500 zł miesięcznie. Z treści uzasadnienia nie wynika jednak w oparciu o jaki materiał dowodowy Sąd ten poczynił takie ustalenie. Sąd Okręgowy nie odniósł się także w żaden sposób do dochodów uzyskiwanych przez powoda w trakcie jego pracy w Kanadzie. W zakresie przyznanego powodowi zadośćuczynienia Sąd Apelacyjny wskazał, iż Sąd Okręgowy określając wysokość tego zadośćuczynienia uwzględnił tylko niektóre okoliczności będące przejawem jego krzywdy. W konsekwencji nie sposób twierdzić, iż wysokość ustalonego zadośćuczynienia spełnia przymiot adekwatności do rozmiaru doznanej przez powoda krzywdy.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska powoda co do zasadności naruszenia przepisu art. 362 k.p.c. Argumentacja Sądu zawarta w uzasadnieniu, co do ustalonego przez ten Sąd przyczynienia się powoda do powstania szkody zasługuje na aprobatę.

Sąd Apelacyjny wskazał, iż dokonując ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy ponownie rozpoznający sprawę winien wskazać w oparciu o jakie dowody poczynił takie ustalenia faktyczne. Powinien także wskazać jakim dowodom dał wiarę i jaka jest przyczyna takiej oceny. W uzasadnieniu powinny znaleźć także motywy rozstrzygnięcia o każdym ze zgłoszonych żądań, zawierające wywód, który doprowadzi Sąd meriti do pozytywnego lub negatywnego rozstrzygnięcia.

Orzekające wysokości zadośćuczynienia Sąd Okręgowy powinien wziąć pod uwagę wszystkie kryteria pozwalające na ustalenie wysokości należnego zadośćuczynienia i odnieść je do konkretnej sytuacji powoda. W zakresie żądania odszkodowania Sąd Okręgowy winien ocenić przedłożone przez powoda faktury i rachunki. Z uwagi na fakt, iż obejmują one również lekarstwa, środki do rehabilitacji, winien ocenić czy w świetle sporządzonej w niniejszej sprawie opinii biegłych lub też złożonych przez epikryz, uzasadnione było używanie przez powoda wskazanych środków w ilościach i w okresie wynikającym z tych dowodów. Jeśli Sąd Okręgowy nie będzie w oparciu o dotychczasowy materiał dowodowy poczynił takich ustaleń samodzielnie powinien rozważyć dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłego sądowego celem ustalenia wskazanych okoliczności.

Przy ocenie żądania odszkodowania Sąd Okręgowy winien także rozważyć zastosowanie przepisu art. 322 k.p.c., jeśli uzna że zachodzą ku temu przesłanki. Orzekając o rencie Sąd Okręgowy winien przedstawić wywód, który doprowadził go do tego rozstrzygnięcia, a ustalenia które poczynił winien odnieść do konkretnych dowodów zebranych w niniejszym postępowaniu.

Pismem z dnia 24 lipca 2012 roku (k-642) pełnomocnik powoda zmienił żądanie pozwu i wniósł o:

- 1) Zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zadośćuczynienia w kwocie 400.000 zł z odsetkami od dnia 11 czerwca 2005 roku
- 2) Zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 25.116,20 zł tytułem odszkodowania z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;

3) Zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda miesięcznej renty w wysokości 1800 zł płatnej do 15 każdego miesiąca oraz

4) Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość za następstwa wypadku z dnia 26 grudnia 2004 roku.

W uzasadnieniu swego stanowiska pełnomocnik powoda wskazał, iż wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 30 grudnia 2011 roku uprawomocnił się co do pkt 1 i 2. W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego wynika, że w tej sprawie należy przyjąć 50% przyczynienie się powoda do skutków wypadku drogowego jakiemu uległ 2004 roku. W tej sytuacji powód ograniczył żądanie zadośćuczynienia do kwoty 400 000 zł. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w swoim uzasadnieniu ustalenie wysokości zadośćuczynienia wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności tej sprawy, czego dotychczas nie uczyniono. Opisane w pozwie i opiniach biegłych lekarzy pobyty powoda w różnych klinikach, szpitalach, długotrwałość i natężenie cierpień fizycznych i psychicznych, a także olbrzymi trwały uszczerbek na zdrowiu wynoszący łącznie 190 %, jaki i również konieczność zażywania dużej ilości środków farmakologicznych, a zwłaszcza fakt, że w wieku 21 lat powód utracił wszelkie perspektywy życiowe i nie będzie miał rodziny, nie będzie miał dzieci, nie zdobędzie żadnego zawodu i nie będzie mógł podjąć żadnej pracy będąc uzależnionym do końca życia od opieki osoby trzeciej. Powyższe okoliczności upoważniają do stwierdzenia, że kwota miliona złotych zadośćuczynienia byłaby adekwatna do poniesionej przez powoda krzywdy. Przyjmując 50% przyczynienie się powoda do powstania szkody i wypłacone dotychczas zadośćuczynienie w kwocie 100.000 zł pozostaje do zapłaty 400 000 zł. W ocenie pełnomocnika powoda kwoty tej nie można uznać za zbyt wygórowaną.

Jeśli chodzi o wysokość odszkodowania to na kwotę tę składają się: koszty zakupu leków, środków higieny osobistej sprzętu i środków do rehabilitacji za okres od dnia wypadku do 30 października 2007 roku w wysokości 7511,21 zł , koszty zakupu odzieży butów zniszczonych wypadków w wysokości 1170 zł, koszty dojazdu do szpitali na rehabilitację do B. i T. w wysokości 14 904 zł i koszty wynajęcia wózka inwalidzkiego w wysokości 3469 zł. W okresie od 1 listopada 2007 roku do 30 czerwca 2012 roku powód poniósł kolejne wydatki związane z leczeniem skutków wypadku jakiemu uległ 2004 roku. Na te koszty składają się wydatki na paliwo konieczne do dojazdów powoda do lekarzy i szpitali w łącznej wysokości 8010 zł (w 2008 roku - 1620 zł, w 2009 roku - 1620 zł, 2010 roku - 1800 zł, w 2011 roku - 1980 zł, w 2012 roku - 990 zł), a także koszty zakupu leków, środków higieny osobistej i sprzętu do rehabilitacji w łącznej wysokości 15 168,19 zł (w 2007/08 w kwocie 3215,20 zł, w 2009 roku w kwocie 3460,57 zł, w 2010 roku w kwocie 3290,11 zł, w 2011 roku w kwocie 4520,54 zł i 2012 roku w kwocie 762,77 zł). Łączne koszty i wydatki powoda i jego rodziców w okresie do 30 czerwca 2012 roku wyniosły kwotę 50 232,40 zł przy przyjęciu 50% przyczynienia się powoda pozostaje do zapłaty kwota 25 116,20 zł.

Pełnomocnik powoda wniósł także o zasądzenie renty w kwocie 1800 zł miesięcznie nie wskazując jednak w jaki sposób wyliczył powyższą kwotę. Wskazał jedynie, iż z materiału dowodowego zebranego w aktach sprawy wynika, iż powód wyjeżdżał do pracy do Kanady skąd przywoził 4000 - 5000 dolarów kanadyjskich, co powinno być uwzględnione przy ustalaniu wysokości renty. Aby prawidłowo wyliczyć wysokość renty pełnomocnik powoda wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w zakresie ustalenia dochodów w branży turystycznej.

Żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 189 k.p.c. i wynika z faktu, że leczenie powoda nie zostało zakończone i nie wiadomo, czy w przyszłości nie ujawnią się dodatkowo, obecnie nieznanne skutki doznanych urazów zwłaszcza, że jak wynika z opinii biegłych rokowanie jest wybitnie niepomyślne.

W odpowiedzi pełnomocnik pozwanego, pismem z dnia 8 sierpnia 2011 roku (k-852) wskazał, że żądanie zapłaty 400.000 zł z odsetkami jest bezpodstawne. Pozwany zrekompensował już bowiem stronie powodowej doznany uszczerbek uprzednio wypłaconą kwotą i kwotą zasądzoną przez Sąd - łącznie w wysokości 100.000 zł. W ocenie pełnomocnika pozwanego Sąd Apelacyjny nie uznał wysokości żądania powoda tytułem zadośćuczynienia lecz stwierdził, iż w pełni podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji w zakresie tak znaczącego przyczynienia się powoda do zdarzenia, zatem trudno zgodzić się stwierdzeniem pełnomocnika, że należy przyjąć 50% przyczynienie

liczone od kwoty miliona złotych. W ocenie pełnomocnika pozwanego powód nadinterpretował dotychczasowe opinie biegłych. Opinie i dotychczas zgromadzony materiał dowodowy bowiem nie pozwala na przyjęcie, iż u powoda stwierdzono bezpłodność, a jego osobiste pobyty w lokalach gastronomicznych, pubach odległych od miejsca zamieszkania przeczą twierdzeniom pełnomocnika odnośnie uzależnienia powoda o stałej opieki osoby trzeciej i nie utrzymywania kontaktów z osobami płci przeciwnej. Podobnie wygląda sprawa perspektyw życiowych zawodowych powoda albowiem powód nie był studentem studiów dziennych, a mimo to nie kwapił się do podjęcia pracy w tygodniu i tym samym odciążenia finansowego swoich rodziców. Pełnomocnik strony powodowej szukając argumentów uzasadniających tak horrendalne zadośćuczynienie próbuje wprowadzić do niniejszego postępowania zasadę prawa precedensowego powołując się na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. W ocenie pełnomocnika pozwanej działanie takie jest niedopuszczalne w polskim systemie prawnym. Należy podkreślić, iż powód przed wypadkiem spożywał znaczne ilości alkoholu łącznie ze sprawcą (kierowcą) tego wypadku. Nakłaniał również kierowcę do jego spożycia i kontynuowania jazdy pojazdem. Strona powodowa posługując się fakturami zakupu lekarstw bez udokumentowania zalecenia medycznego uniemożliwia kontrolę tego wydatku. W podobny sposób nie zostały sprecyzowane wydatki na koszty dojazdów do szpitali i rehabilitację powoda jak również koszty zakupu odzieży. Strona powodowa w tym zakresie posługuje się jedynie ogólnikami. W ocenie pozwanego za całkowicie nielogiczne uznać należy fakt wynajmu wózka inwalidzkiego, którego koszty przekroczył wartość zakupu nowego wózka. Tym bardziej, że zakup wózka jest w znacznej części refundowany ze środków NFZ. W ocenie pozwanego również wysokość zasądzonej renty znalazła źródło dowodowe w zebranych materiale w sprawie. Powód twierdził, iż zarabiał około 4000-5000 dolarów kanadyjskich podczas pracy w wakacje. Daje to mniej więcej miesięczny dochód w wysokości 1000-1200 zł. Powód nie kwapił się do podjęcia pracy zarobkowej pomimo wolnego czasu. Trudno zatem zgodzić się stwierdzeniami pełnomocnika odnośnie wyliczenia hipotetycznych dochodów na hipotetycznych stanowiskach pracy. Mając powyższe okoliczności na uwadze pełnomocnik pozwanego podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie powództwa.

Na rozprawie strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 25 grudnia 2004 roku powód S. Ż. postanowił wraz z kolegami udać się do sąsiedniej miejscowości na zabawę dyskotekową w miejscowości K.. Wraz z powodem postanowili na tę dyskotekę pojechać P. B., S. R., Ł. R. i W. B.. Miała z nimi także pojechać koleżanka K. K.. W. B. zaproponował kolegom, iż zawiezie ich na dyskotekę samochodem należącym do jego ojca F. B.. Był to samochód marki F. (...). W. B. początkowo nie zgodził się aby samochodem jechało sześć osób. Obawiał się mandatu. Po oświadczeniu kolegów, iż w przypadku kontroli oni zapłacą mandat za powoda zgodził się na przewiezienie dodatkowej osoby w samochodzie. Samochodem kierował W. B.. Już w drodze na dyskotekę powód poprosił aby W. B. zjechał na parking oddalono około 200 metrów od dyskoteki po czym wyciągnął zabraną ze sobą półlitrową butelkę wódki i poczęstował wszystkich uczestników. Wszystkie osoby znajdujące się w samochodzie łącznie z kierowcą piły alkohol. Po wypiciu butelki wódki P. B. zaproponował wypicie kolejnej butelki, którą zabrał ze sobą. Po przejechaniu na teren dyskoteki W. B. odstawił samochód na strzeżony parking. Parking znajdował się przy dyskotece. Samochód z parkingu mógł odebrać wyłącznie właściciel pojazdu. Potem wszyscy udali się na dyskotekę. Na dyskotece wszyscy bawili się oddzielnie, wszyscy pili piwo. Również W. B. wypił dwa półlitrowe piwa marki S.. Około godziny trzeciej nad ranem uczestnicy zabawy postanowili wrócić do domu. S. Ż. znajdował się w stanie upojenia alkoholowego, zataczał się i ochrona dyskoteki poprosiła o jego wyprowadzenie na zewnątrz. Wszyscy opuścili dyskotekę. W. B. udał się po samochód na parking strzeżony. Uczestnicy zabawy posadzili S. Ż. na przednim siedzeniu koło kierowcy. Był on najbardziej pijaną osobą z towarzystwa. Na tylnym siedzeniu miejsca zajęli Ł. R., P. B. (2), S. R. i K. K., która siedziała na kolanach Ł. R..

Dowód: zeznania świadka W. B. k – 295-296

zeznania świadka P. B. k- 292-293

zeznania świadka S. R. k 293-294

zeznania świadka K. W. k 328-329

zeznania świadka Ł. R. k- 322-323

zeznania świadka L. B. k 294-295

W. B. jechał do domu z prędkością około 100km/h. Po przejechaniu około 4-5 kilometrów w miejscowości B., na prostym odcinku drogi, kierowca utracił panowanie nad samochodem. Samochód na nierówności drogi stracił przyczepność i zjechał na pobocze i uderzył w przydrożne drzewo. Siłę uderzenia była bardzo duża. Samochód odbił się od drzewa, obrócił się i tyłem samochód uderzył w następne drzewo. Jadący za samochodem kierowca wezwał policję na miejsce zdarzenia. Stan osób znajdujących się w samochodzie był różny. Ł. R. nie odniósł żadnych obrażeń i postanowił oddalić się z miejsca zdarzenia. Ł. R. i pozostali pasażerowie pojazdu ustalili, iż nie będą wspominali, że znajdował się on w samochodzie, tak aby dodatkowo nie obciążać kierowcy samochodu. Na miejsce wypadku przyjechała policja, straż pożarną oraz 2 karetki pogotowia. Najbardziej poszkodowani w wypadku zostali W. B. i powód. S. Ż. i W. B. zostali przetransportowani karetkami do szpitala powiatowego w C.. Pozostałe osoby zostały przewiezione do szpitala przez przygodnych kierowców.

Dowód: zeznania świadka W. B. k – 295-296

zeznania świadka P. B. k- 292-293

zeznania świadka S. R. k 293-294

zeznania świadka K. W. k 328-329

zeznania świadka Ł. R. k- 322-323

zeznania świadka L. B. k 294-295

Lekarze zatrzymali w szpitalu W. B. z rozpoznaniem wstrząśnienia mózgu. Pozostali uczestnicy po zaopatrzeniu i udzieleniu im doraźnej pomocy zostali zwolnieni do domu. Poważniejszych obrażeń doznała jedynie K. K., u której stwierdzono złamanie obojczyka. Najpoważniejszych obrażeń w wyniku wypadku doznał powód.

Po wypadku w szpitalu w C. pobrano od kierowcy W. B. i powoda S. Ż. krew na zawartość alkoholu. U obu stwierdzono zawartość alkoholu – u W. B. - 1,8 ‰, natomiast u powoda 2,1 ‰.

Dowód: dokumenty k -98-101 akt

Akta szkodowe

Akt oskarżenia W. B. k 308 i n.

Za spowodowanie wypadku pod wpływem alkoholu W. B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Chełmnie na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Samochód F. (...) o nr rejestracyjnym (...) był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej Towarzystwie (...) w W..

Dowód: wyrok SR II K 87/05

Jak już wyżej wskazano najcięższych obrażeń w wypadku doznał S. Ż.. Zdiagnozowano u niego ciężki urazu mózgowo czaszkowy, złamanie kręgu L2 i złamania obojczyka. Po wypadku powód trafił do szpitala w C., gdzie stwierdzono stan po urazie wielonarządowym, stłuczenie pnia mózgu i ostrą niewydolność oddechową. Już następnego dnia tj. 27 grudnia 2004 roku S. Ż. został przewieziony do (...) Szpitala (...) w B., gdzie w trybie pilnym przeprowadzono zabieg ewakuacji wodniaków przymózgowych. W dniu 10 stycznia 2005 roku przeprowadzono u powoda zabieg stabilizacji kręgosłupa. Wcześniejsze wykonanie zabiegu nie było możliwe z uwagi na zły stan pacjenta.

W dniu 12 stycznia 2005 roku powód został przeniesiony na Oddział (...) (...) szpitala. Na Oddziale tym przebywał do 25 marca 2005 roku. U powoda rozpoznano porażenie połowiczne- prawostronne, niedowład połowiczny lewostronny, stan po urazie wielonarządowym. Mimo przeprowadzonego zabiegu u powoda nadal widoczne były wodniaki na mózgu i stwierdzono powstanie ognisk hypodensyjne o charakterze naczyniopochodnym. Przeprowadzona w dniu 24 stycznia 2005 roku konsultacja psychologiczna z wykazała, iż pacjent jest w stanie ciężkim, nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, ani werbalnego.

Dowód: dokumentacja medyczna k- 15-20, 21-26 i 211- 276

Opinia psychologiczna k – 20-21

Powód został ponownie przyjęty do (...) Szpitala (...) w B. na Oddział Paraplegii Pourazowej w dniu 12 kwietnia 2005 roku. Na oddziale przebywał do 14 czerwca 2005 roku. U powoda rozpoznano niedowład połowiczny prawostronny i zastosowano leczenie farmakologiczne i rehabilitacyjne. Stwierdzono zaleganie moczu i założono cewnik Foleya.

Dowód: dokumentacja medyczna k- 15-20, 21-26 i 211- 276

Po raz kolejny powód został hospitalizowany w okresie od 14 czerwca do 27 lipca 2005 w Klinice (...) w B.. W szpitalu stwierdzono u niego niedowład czterokończynowy głównie po prawe stronie i stan po urazie wielonarządowym z uszkodzeniem mózgu i stłuczeniem pnia mózgu, przebyte złamanie obojczyka i uszkodzenie kręgosłupa.

Dowód: dokumentacja medyczna k- 15-20, 21-26 i 211- 276

Stan zdrowia powoda nie ulegał poprawie i konieczne były kolejne zabiegi rehabilitacyjne. W okresie od 24 listopada do 15 grudnia 2006 roku powód przebywał w Klinice (...) w B.. Stwierdzono, iż powód nie kontroluje oddawania moczu i stolca i konieczne było zakładanie pieluch-majtek. Konsultacje psychologiczne ujawniły zaburzenia poznawcze i głęboki deficyt w zakresie szybkości psychomotorycznej oraz w zakresie badania wzrokowo-przestrzennej pamięci operacyjnej.

Dowód: dokumentacja medyczna k- 15-20, 21-26 i 211- 276

W dniu 30 stycznia 2007 roku powód został przyjęty do Kliniki (...) w B.. W szpitalu przebywał do 2 lutego 2007 roku. Przeprowadzone badania wykazały u powoda encefalopatię pourazową z objawami uszkodzenia pnia mózgu i niedowładem czterokończynowym wiotko-spastycznym. Przeprowadzone leczenie kręgosłupa – złamania kręgu L2 powodowało objawy uszkodzenia rdzenia kręgowego pod postacią zespołu ogona końskiego.

Dowód: dokumentacja medyczna k- 15-20, 21-26 i 211- 276

Kolejna hospitalizacja powoda miała miejsce w okresie od 7 maja 2007 roku do 1 czerwca 2007 roku. W tym okresie powód przebywał w Szpitalu (...) w B.. U powoda zdiagnozowano niedowład czterokończynowy spastyczny, stan po urazie wielonarządowym ze stłuczeniem pnia mózgu, ostrą niewydolność oddechową, złamanie blaszki granicznej trzonu L2 i złamanie obojczyka prawego, stan po ewakuacji wodniaków przymózgowych i stan po stabilizacji transpedicularnej kręgosłupa w odcinku L-S. U powoda zastosowano leczenie farmakologiczne i rehabilitację.

Dowód: dokumentacja medyczna k- 15-20 i 21-26

W okresie od 24 września do 17 października 2007 roku powód przebywał w Klinice (...) w (...) Szpitalu (...) w B., gdzie zdiagnozowano porażenie nerwu piszczelowego prawego.

Dowód: dokumentacja medyczna k- 15-20 i 21-26

W trakcie pobytu powoda w szpitalu odwiedzali go jego rodzice, pomagali mu, sprawowali nad nim bezpośrednią opiekę i wspomagali w rehabilitacji.

Dowód: zeznania świadka J. Ż. (1)k – 189

zeznania świadka B. D. k – 189

zeznania świadka R. D. k- 189

zeznanie świadka J. Ż. (2) k -322

Decyzją Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 5 lutego 2007 roku powód został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy, a orzeczeniem z dnia 10 marca 2006 roku zaliczono go do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

Dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k – 14

Decyzja Lekarza Orzecznika ZUS k 24

Ostatecznie u powoda w 2010 roku zdiagnozowano: niedowład piramidowy po stronie prawej z przykurczem głównie w zakresie kończyny górnej prawej w stawie łokciowym (50% uszczerbek na zdrowiu), dyskretny niedowład lewostronny (10% uszczerbku na zdrowiu), nieznaczne zaburzenia mowy o cechach dysartii (10% uszczerbku na zdrowiu), nietrzymanie moczu i stolca w wyniku uszkodzenia ogona końskiego; niedowład nerwu piszczelowego po stronie prawej, niedowład nerwu strzałkowego po stronie prawej (40% uszczerbku na zdrowiu), niedowidzenie połowiczne w oku lewym (25% uszczerbku na zdrowiu), blizny na głowie i plecach (5% uszczerbku na zdrowiu), encefalopatie pod postacią organicznych zaburzeń osobowości i zachowania , organicznych zaburzeń urojeniowych oraz organicznego zespołu amnestycznego (50% uszczerbku na zdrowiu). Łączny uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł 6 lat po wypadku 190%.

Dowód: opinia biegłych k 403 i n

opinia uzupełniająca biegłych k -458 i n.

przesłuchanie biegłych k- 509 i n.

Rokowania na przyszłość nie są pomyślne. Wiele zmian ma charakter utrwalony i nie jest możliwe ich całkowite wyleczenie. Powód od momentu opuszczenia szpitali do dnia dzisiejszego wymaga rehabilitacji i przyjmowania leków szczególnie psychiatrycznych w związku ze stwierdzonymi encefalopatiami pod postacią organicznych zaburzeń osobowości i zachowania, organicznych zaburzeń urojeniowych oraz organicznego zespołu amnestycznego.

Mimo prowadzonego leczenia i rehabilitacji stan zdrowia powoda nie uległ większej poprawie. U S. Ż. stwierdzono niewielką poprawę w zakresie sprawności fizycznej i mowy(zaburzenia mowy ustąpiły) oraz stanu okulistycznego w związku ze zmniejszeniem się stopnia niedowidzenia. Nadal jednak utrzymuje się niedowład nerwu piszczelowego lewego. Zmiany psychoorganiczne mają charakter trwałe i nie rokują poprawy sprawności intelektualnej, przy czym obecnie powód nie wykazuje urojeniowych, co jest związane z długotrwałym leczeniem psychiatrycznym. Aktualny łączny stopień uszczerbku na zdrowiu powoda S. ż.wynosi 155 %. U powoda nadal można rozpoznać:

- Zespół piramidą z niedowładem po stronie prawej z większym nasileniem zmian w zakresie kończyny górnej prawej - 40 % uszczerbku na zdrowiu
- Niedowład nieznacznie stopnia lewego nerwu piszczelowego - 10 % uszczerbku na zdrowiu,
- Nietrzymanie moczu stolca, zaburzenia erekcji wyniku uszkodzenia ogona końskiego 40 % uszczerbku na zdrowiu,
- Niedowidzenie połowiczne w oku lewym przy zachowanym widzeniu obuocznym, przestrzennym i stereoskopowym - 10 % uszczerbku na zdrowiu,

- Blizny na głowie, w tym na twarzy, i plecach - 5 % uszczerbku na zdrowiu,
- Organiczne zaburzenia osobowości i zachowania 50 % uszczerbku na zdrowiu

Mimo upływu dziesięciu lat od wypadku oraz leczenia i rehabilitacji biegli lekarze stwierdzili, iż schorzenia powoda mają charakter trwałe i nie rokują dalszej poprawy. S. ż. jest zdolny do samodzielnego funkcjonowania w zakresie czynności samoobsługowych, takich jak mycie, ubieranie, spożywanie posiłków, czy przemieszczanie się. Obecnie powód mieszka ze swoimi rodzicami i nadal wymaga pomocy. Chodzi samodzielnie bez zaopatrzenia ortopedycznego laski przykuli powód sam wychodzić z domu chodzi do sklepu miejscowego baru czy kościoła. Samodzielnie był w stanie przyjechać do T. aby wskazać w biurze Regionalnego ubezpieczyciela K. które ubezpieczyciel powinien przelać na przekazywać jego renta. Powód otrzymuje rentę socjalną w kwocie 470 zł zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł. Jednakże jest on osobą niepełnosprawną zarówno w sensie fizycznym, ale przede wszystkim psychicznymi do końca życia będzie wymagał wsparcia ze strony otoczenia.

Dowód: opinia lekarska uzupełniająca k – 739 i n. oraz 825 i n.

zeznania świadka C. L. K - 191 - 192,

zeznania świadka P. G. K- 192,

zeznania świadka M. L. K - 192,

zeznania świadka T. L. K - 193,

zeznania świadka P. B. K-292 - 293,

zeznania świadka L. B. K- 294 - 295,

zeznania świadka W. B. K- 295 - 296

zeznania świadka D. G. K- 296,

zeznania świadka N. K. - 338

oświadczenie pracownika pozwanego I. K. k - 427-428

zeznania świadka J. Ż. (1) k – 189

zeznania świadka B. D. k – 189

zeznania świadka R. D. k- 189

zeznanie świadka J. Ż. (2) k -322

Po wypadku rodzice powoda zaangażowali się w pomoc i niemal codziennie dojeżdżali do syna do szpitala i wspomagali personel medyczny w opiece nad powodem, pomagali powodowi w utrzymaniu higieny osobistej i w ćwiczeniach rehabilitacyjnych. Do dnia dzisiejszego z uwagi na zaburzenia emocjonalne i problemy z pamięcią powód jeździ do lekarzy z jednym z rodziców. W toku leczenia rodzice powoda wydali znaczne sumy na przejazdy do szpitali i lekarzy. Bezpośrednio po wypadku powód został przewieziony do szpitala w C. i następnie do szpitala w B.. Od tego momentu rodzice powoda praktycznie codziennie dojeżdżali do niego do szpitala. W roku 2005 przebywali u powoda w szpitalu około 195 dni pokonując codziennie około 90 kilometrów. Od sierpnia do listopada 2005 roku rodzice powoda zawozi go 5 razy w tygodniu do Wojewódzkiej Przychodni (...) w T. na zabiegi rehabilitacyjne. Również w następnych latach rodzice powoda jeździli z nim do szpitali i do lekarzy. W 2006 roku zmuszeni byli dojeżdżać do B. do szpitali a także zawozić syna do T. na rehabilitację. Także w kolejnych latach 2007- 2012 rodzice powoda zmuszeni byli jeździć do

lekarzy do B. i T.. Powód nadal był leczony i poddawany zabiegom rehabilitacyjnym. W tym okresie czasu przejeżdżali około 3600 km rocznie dojeżdżając do lekarzy. Rodzice powoda ponieśli także znaczące wydatki na zakupy sprzętu rehabilitacyjnego, leków i materiałów pielęgnacyjnych dla powoda. Należy przypomnieć, iż po wypadku powód miał znaczące problemy z utrzymaniem stolca i moczu, które utrzymują się do dnia dzisiejszego. Zmuszony był korzystać z pieluchomajtek. Potrzebował też po wypadku odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego i ułatwiającego poruszanie się osoby niepełnosprawnej w tym kul, wózka inwalidzkiego. Koszty tylko w latach 2005- 2007 a rodzice powoda wydatkowali na ten cel kwotę ponad 20.000 zł. W latach 2007 - 2012 wydatki na ten cel przekroczyły kwotę 15.000 zł.

Dowód: rachunki k -30-128 i 648

zeznania świadka J. Ż. (1) k – 189

zeznania świadka B. D. k – 189

zeznania świadka R. D. k- 189

zeznanie świadka J. Ż. (2) k -322

W chwili wypadku powód był studentem zaocznych studiów na Kierunku (...)na II roku w Wyższej Szkole (...) w B.. Powód ma dwie starsze siostry zamieszkujące na stałe w Kanadzie. Po ukończeniu szkoły średniej wyjeżdżał do sióstr do Kanady, gdzie pracował. Zarabiał około 4-5 tys. dolarów kanadyjskich. Zarobione pieniądze przywoził do Polski i przeznaczał na studia i swoje potrzeby.

Dowód: dokumenty k-27

zeznania świadka J. Ż. (1) k – 189

zeznania świadka B. D. k – 189

zeznania świadka R. D. k- 189

zeznanie świadka J. Ż. (2) k -322

Sprawca wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie OC dla kierowców pojazdów mechanicznych w pozwanym Towarzystwie. Po wypadku powód zgłosił do ubezpieczyciela swoje roszczenia w związku ze szkodami jakich doznał w związku z wypadkiem. W postępowaniu likwidacyjnym wypłacono powodowi łącznie 41.500 zł. W toku postępowania likwidacyjnego wypłacono do jego rąk zaliczkę w wysokości 20.000 zł a następnie w lipcu 2007 roku uzupełniono środki do kwoty 41.500 zł. Ubezpieczyciel przyjął 50% przyczynienie się powoda do powstania szkody i 80% uszczerbek na zdrowiu. Wypłacone odszkodowanie zostało pomniejszone o stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody. W ramach postępowania likwidacyjnego powodowi wypłacono następujące kwoty:

a) Zadośćuczynienie – 40.000 zł

b) Zniszczone rzeczy – ryczałt – 300 zł (50%)

c) Koszty leków – udokumentowane – 110 zł (50%)

d) Rehabilitacja i zakupy – 235zł (50%)

e) Wózek specjalistyczny 6000 zł – nie rozumiem – piszą razem 7800 zł brak uznania

f) Dodatkowe odżywianie i koszty nieudokumentowane – 100 zł (50%)

g) Opieka ryczałt 700 zł (50%)

Dowód: dokumenty k-129

Akta szkodowe

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o zeznania świadków: L. W., P. B., S. R., L. B., W. B., P. G., D. G., Ł. R., K. W., N. K., R. D., B. D., C. L., A. K., M. L., T. L., J. Ż. (1) oraz J. Ż. (2), a także złożone do akt sprawy dokumenty w szczególności dokumentację medyczną i faktury, rachunki za leki, środki opatrunkowe i sprzęt do rehabilitacji, a także dokumenty z akt sprawy karnej i akt szkodowych dołączone do niniejszych akt a także na podstawie opinii biegłych lekarzy z zakresu medycyny.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne zeznania świadków: L. W., P. B., S. R., L. B., W. B., P. G., D. G., Ł. R., K. W. (wcześniej K.), N. K., R. D., B. D., C. L., A. K., M. L., T. L., J. Ż. (1) oraz J. Ż. (2).

Świadkowie L. W., P. B., W. B., S. R., L. B., D. G., Ł. R., K. W., T. L., M. L., C. L. w sposób zgodny, spontaniczny opisali przebieg zdarzeń w dniu 26 grudnia 2004 roku jak i samego wypadku i jego następstw. Zeznania świadków są w tym zakresie spójne, logiczne i konsekwentne. Znajdują także potwierdzenie w dokumentach sprawy karnej i przyjętym opisie wypadku z tym zastrzeżeniem, iż w chwili wypadku w samochodzie znajdowało się sześć osób. Ł. R. przyznał, iż w chwili wypadku znajdował się w samochodzie W. B., czego nie ujawniło postępowanie karne. Po wypadku wysiadł z samochodu i nie ujawnił przybyłej na miejsce zdarzenia policji swego udziału. C. L. jest zatrudniony w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym jako likwidator szkód. Po wypadku prowadził z powodem rozmowę, której celem było ustalenie okoliczności wypadku. Potwierdził, iż powód składał wyjaśnienia potwierdzające przebieg zdarzeń w dniu 26 grudnia 2004 roku.

P. B., D. G., N. K., A. K. potwierdzili, iż w chwili obecnej powód samodzielnie porusza się po swojej miejscowości, potrafi samodzielnie zrobić proste codzienne zakupy.

Sąd uznał także za wiarygodne zeznania B. D., R. D. oraz rodziców powoda J. i J. Ż. (2). Świadkowie potwierdzili okoliczności wypadku i sprawowanie opieki nad synem po wypadku. Ich zeznania są spójne, logiczne i konsekwentne z zgodne z zebrany, pozostałym materiałem dowodowym w sprawie. B. D. i R. D. – siostry powoda potwierdziły fakt dojazdu rodziców do szpitali do powoda i sprawowania nad nim opieki oraz wskazały, iż przed wypadkiem powód przyjeżdżał do nich do Kanady, gdzie pracował i zarabiał na swoje utrzymanie i studia w Polsce.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty złożone do akt sprawy. Dokumentacja lekarska została sporządzona przez uprawnione do tego podmioty i w przewidzianej formie. W sposób nie budzący wątpliwości opisuje ona stan zdrowia powoda, przeprowadzone zabiegi medyczne, leczenie i rehabilitację powoda. Żadna ze stron nie kwestionowała dokumentacji medycznej. Sąd uznał również za wiarygodne dokumenty z postępowania karnego przeciwko W. B. oraz dokumentację szkodową dołączone do akt niniejszego postępowania. Żadna ze stron nie kwestionowała powyższych dokumentów.

Sąd uznał również za w pełni wiarygodne rachunki i faktury złożone przez powoda do akt sprawy, a obrazujące jego wydatki na zakup leków, materiałów opatrunkowych i higienicznych, sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego osobę niepełnosprawną. Biegli lekarze potwierdzili zasadność wydatków powoda na zakup wyżej wymienionych elementów z zastrzeżeniem leku o nazwie (...), który powód przyjmuje w związku ze stwierdzeniem u niego jaskry. Jaska nie jest następstwem poniesionych obrażeń w wypadku. W tej sytuacji Sąd pominął w swoich wyliczeniach wydatki na zakup powyższego leku. Faktury i rachunki zostały sporządzone we właściwej formie, zawierają szczegółowe informacje o wartości poszczególnych elementów i informację o udzielonych rabatach i refundacji poszczególnych wydatków. Pozwana kwestionowała fakturę za wynajem wózka inwalidzkiego. W jej ocenie poniesienie tego wydatku było niecelowe, bowiem wartość wynajmu wózka była porównywalna z kosztami jego zakupu. Poza zakwestionowaniem wydatku pełnomocnik pozwanej nie złożył żadnych wniosków dowodowych na potwierdzenie swojej tezy. W świetle zebranego materiału dowodowego, dokumentacji medycznej, opinii biegłych nie

ulega wątpliwości, iż powód w początkowym okresie po wypadku był osobą nie poruszającą się o własnych siłach. Konieczne zatem było użycie specjalnego wózka inwalidzkiego. Sąd uznał powyższy wydatek za w pełni uzasadniony.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne opinie lekarzy z Akademii Medycznej w Ł. pod kierunkiem prof. dr hab. n. med. J. B. i prof. dr hab. n. med. W. S.. Biegli w niniejszej sprawie sporządzili opinię główną i trzykrotnie opinię pisemną uzupełniającą i wyjaśniali ustnie wątpliwości w zakresie stanu zdrowia powoda. Biegli zapoznali się szczegółowo z dokumentacją medyczną obrazującą następstwa wypadku i przebieg leczenia, przeprowadzili badania powoda. Biegli zapoznali się także ze zgłaszanymi przez pozwanego zastrzeżeniami, w szczególności ze zdjęciami i materiałem pochodzącym z prywatnego śledztwa prowadzonego przez licencjonowanego detektywa na zlecenie pozwanego. Detektyw towarzyszył powodowi w drodze z jego miejsca zamieszkania do T. i obserwował powoda jadącego autobusem, kupującego bilet, wypłacającego w bankomacie w T. pieniądze i kupującego lody. Biegli w sposób jednoznaczny wskazali, iż taki zakres samodzielności powoda wynika z długotrwałego leczenia psychiatrycznego i w żaden sposób nie pozostaje w sprzeczności z wnioskami opinii. Powód jest osobą niepełnosprawną z dolegliwościami fizycznymi i psychicznymi na skutek obrażeń jakich doznał w wypadku. Mimo pewnej samodzielności nadal będzie potrzebował wsparcia osób trzecich w dalszym życiu. W ocenie Sądu opinie biegłych są spójne, logiczne i konsekwentne. Biegli precyzyjnie opisali stan zdrowia powoda, uszkodzenia jakich doznał w wypadku i ich wpływu na codzienne życie powoda. Biegli są specjalistami z zakresu nauk medycznych i mają wieloletnie doświadczenie w diagnozowaniu i leczeniu chorób. Biegli posiadali tytuły naukowe wskazujące na ich ponadprzeciętne umiejętności i wiedzę w tym zakresie.

W omawianej sprawie Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 grudnia 2011 roku przyjął 50% stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody. Sąd Apelacyjny w gdańsku rozpoznający apelację od powyższego wyroku podzielił w tym zakresie stanowisko Sądu Okręgowego i wskazał, iż zasadnie i prawidłowo przyjął on 50% stopień przyczynienia się powoda do powstania wypadku. Również odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku została przesądzona w omawianych wyrokach i uzasadnieniach Sądu Okręgowego w Toruniu i Sądu Apelacyjnego w Toruniu.

Ostatecznie powód, uwzględniając stopień swojego przyczynienia się do powstania szkody, w niniejszej sprawie domagał się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 400.000 zł wraz z odsetkami od dnia 11 czerwca 2005 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, kwoty 25.116,20 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa oraz 1800 zł miesięcznie tytułem renty i ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości a będące skutkiem wypadku z dnia 26 grudnia 2004 roku. Powód dochodził powyższych uwzględniając dotychczas zasądzone na jego rzecz zadośćuczynienie i rentę.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do żądania zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 400.000,00 zł., jest ono zasadne w części.

Zgodnie z przepisem art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Uszkodzenie ciała oznacza naruszenie integralności fizycznej pozostawiające wyraźne ślady (np. rany, złamania), zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne (np. uszkodzenie organów wewnętrznych). Rozstrój zdrowia wyraża się natomiast w innych postaciach zakłócenia w funkcjonowaniu poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia (np. zatrucie, nerwica, choroba psychiczna, obniżenie sprawności intelektualnej). W judykaturze Sądu Najwyższego pojęcie rozstroju zdrowia jest ujmowane szeroko. Przykładowo tylko można wskazać na orzeczenie z dnia 4 lipca 1969 r., PR 178/69 (OSNCP 1970, nr 4, poz. 71), w którym Sąd Najwyższy podkreślił, że przewidziana w art. 444 k.c. krzywda, za którą sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia moralne. Natomiast w wyroku z dnia 9 lutego 2000 r., (IICKN 582/98) Sąd Najwyższy przyjął, że krzywda wynagradzana zadośćuczynieniem pieniężnym uregulowanym

w art. 445 k.c. jest szkodą niemajątkową, a charakter takiej szkody decyduje o jej niewymierności. Przyznanego poszkodowanemu zadośćuczynienia nie należy zatem traktować na zasadzie ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia, o której stanowi art. 445§1 k.c., ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia. Jest ona sposobem naprawienia krzywdy w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych.

Przepisy nie regulują w sposób bezpośredni wysokości należnego zadośćuczynienia, wskazując jedynie iż powinno być ono odpowiednie, uwzględniające rozmiar i rodzaj szkody niemajątkowej. Okoliczności te pozwalają określić proporcje i rozmiar szkody do satysfakcji płynącej z otrzymanej kwoty. Przesłankami zadośćuczynienia są wyrządzenie krzywdy (szkody niemajątkowej) oraz związek przyczynowy o charakterze adekwatnym. Wystąpienie wszystkich tych przesłanek w rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości, problemem jest natomiast wysokość zadośćuczynienia. W doktrynie podkreśla się, że zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, stanowiąc przybliżony ekwiwalent za doznaną przez pokrzywdzonego szkodę. Powinno ono wynagrodzić doznane przez poszkodowanego cierpienia, utratę radości życia oraz ułatwić mu przezwycięzenie ujemnych przeżyć psychicznych (tak: Kodeks Cywilny. Komentarz pod red. E.Gniewka, 2008). Zadośćuczynienie obejmuje zarówno cierpienia psychiczne jak i cierpienia fizyczne (wyrok SN z 11.7.2000 II CKN 1119/98 LEX nr 50884). W orzecnictwie sformułowano szereg kryteriów pomocnych w ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, wśród których największe znaczenia mają: wiek poszkodowanego, rozmiar i intensywność cierpień fizycznych i psychicznych pokrzywdzonego, odczuwalne dolegliwości, czas ich trwania, ujemne skutki zdrowotne, jakie nastąpią w przyszłości, nieodwracalność następstw zdarzenia (kalectwo, oszpecenie), poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa oraz inne czynniki podobnej natury (np. wyroki SN z dnia 9.11.2007 V CSK 245/07, OSNC –ZD 2008 nr 4, poz 95; z dnia 18.11.2004 I CK 219/04 lex nr 146356; z dnia 12.09.2002 r. IV CKN 1266/00 lex nr 80272; z dnia 29.09.2004 r. II CK 531/03 lex nr 137577).

W wyroku z dnia 12 września 2002 roku (IV CKN 1266/00 LEX 80272) Sąd Najwyższy wskazał, iż wysokość zadośćuczynienia powinna opierać się na obiektywnych i sprawdzalnych kryteriach. Sąd orzekający powinien kierować się celami i charakterem zadośćuczynienia, przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji stron. Istotnym elementem indywidualizacyjnym jest wiek poszkodowanego, bowiem intensywność cierpień z powodu kalectwa jest większa u młodego człowieka, skazanego na rezygnację z radości życia jaką daje zdrowie, możliwość pracy i osobistego rozwoju.

Na rozmiar krzywdy, a w konsekwencji wysokość zadośćuczynienia, składają się cierpienia fizyczne i psychiczne, których rodzaj, natężenie i czas trwania należy każdorazowo ustalić przy uwzględnieniu okoliczności sprawy (tak SN w wyroku z 28 czerwca 2005 roku ICK7/05 LEX 153254).

W ocenie Sądu żądanie powoda w zakresie uzupełnienia zadośćuczynienia uznać należy za w pełni usprawiedliwione. Jednakże żądana kwota jest w ocenie Sądu zbyt wysoka.

Przyznane przez pozwanego powodowi zadośćuczynienie jest stanowczo za niskie, nieodpowiednie, rażąco krzywdzące w stosunku do rozmiaru cierpień i wielkości uszczerbku na zdrowiu jakiego doznała powód. W następstwie wypadku powód stała się praktycznie niezdolny do samodzielnej egzystencji, ma kłopoty z pamięcią krótko i długotrwałą, ma zaburzenia emocjonalne, potrzebuje pomocy innych osób. Powód przebył długotrwałe, wieloletnie leczenie operacyjne i rehabilitacje. Był wielokrotnie hospitalizowany, przechodził operację mózgu. Nadal potrzebuje pomocy medycznej i leczenia następstw wypadku w szczególności w zakresie psychiatrycznym. W wyniku wypadku u powoda zdiagnozowano: niedowład piramidowy po stronie prawej z przykurczem głównie w zakresie kończyny górnej prawej w stawie łokciowym; nieznaczne zaburzenia mowy o cechach dysartii; nietrzymanie moczu i stolca w wyniku uszkodzenia ogona końskiego; niedowład nerwu piszczelowego po stronie prawej, niedowład nerwu strzałkowego po stronie prawej; niedowidzenie połowiczne w oku lewym; blizny na głowie i plecach i encefalopatie pod postacią organicznych zaburzeń osobowości i zachowania, organicznych zaburzeń urojeniowych oraz organicznego zespołu amnestycznego. Łączny uszczerbek na zdrowiu powoda wyniósł 190%. Długotrwałe leczenie zmniejszyło uszczerbek na zdrowiu do 15%. Powód nadal jednak wymaga wsparcia w wielu życiowych sprawach. Samodzielnie jest w stanie załatwiać proste i nieskomplikowane sprawy cechujące się pewną powtarzalnością np. zakupy. Po 10 latach od

wypadku u powoda nadal występuje uszczerbek na zdrowiu wynoszący 155%. To praktycznie dwukrotnie więcej niż przyjął ubezpieczyciel (80%) w postępowaniu likwidacyjnym.

Nie budzi wątpliwości Sądu, iż wypadek zmienił całe życie powoda, musiał on zmienić swoje plany na przyszłość, ma orzeczony stopień niepełnosprawności, nie jest w stanie podjąć pracy. Powód przed wypadkiem był młodą radosną, wesołą osobą. Studiował zaocznie w B., wyjeżdżał do swoich sióstr do Kanady, gdzie pracował aby zarobić na swoje utrzymanie. Przed wypadkiem powód miał szeroki krąg znajomych. W wyniku wypadku zachowanie powoda zmieniło się, ma zaburzenia pamięci, zaburzenia zachowania i osobowości, zaburzenia urojeniowe. Stał się agresywny. Musi być pod stałą opieką lekarza psychiatry i przyjmować leki. Na skutek obrażeń odniesionych w wypadku powód stracił zdecydowaną większość znajomych. Musiał zrezygnować z nauki i wyjazdów zagranicznych. Nie będzie mógł podjąć pracy. Pomimo tego, iż od wypadku upłynęło ponad 10 lat leczenie powoda nie zostało zakończone. Uszkodzenia i zmiany stanu zdrowia powoda mają charakter utrwalony i nie można się spodziewać ich poprawy i wyleczenia. Do chwili wypadku powód mógł marzyć, iż wszystko jest przed nim. Fizycznie nic go nie ograniczało, miał wiele możliwości. Dla młodego chłopaka, który do tej pory był sprawny i prowadził aktywne życie, takie wydarzenie jest poważnym przeżyciem. Gdyby nie wypadek jego życie mogłoby potoczyć się inaczej. Trudno sobie wyobrazić, aby w wyniku obrażeń doznanych w wypadku można było odczuwać większe cierpienia niż powód. Skutki wypadku diametralnie zmieniły styl życia powoda, jego marzenia i ograniczyły możliwości zarówno w rozwoju życia prywatnego jak i możliwości zawodowych (zdobycia zawodu zgodnego z jej wcześniejszymi możliwościami jak i wykonywania w przyszłości pracy). W niniejszej sprawie Sąd, ustalając wysokość zadośćuczynienia, wziął pod uwagę wszystkie istotne okoliczności wpływające na rozmiar doznanej krzywdy, tj. stwierdzony 190% , następnie zmniejszony do 155% uszczerbek na zdrowiu, występujące u powoda zaburzenia sprawności ruchowej, organiczne zaburzenia osobowości i zachowania, organiczne zaburzenia urojeniowych oraz organiczny zespół amnestycznego oraz nietrzymanie moczu i stolca w wyniku uszkodzenia ogona końskiego, niedowidzenie w oku lewym. Sąd wziął pod uwagę także wielość zabiegów operacyjnych, którym został poddany powód i dolegliwości związanych z bólem pooperacyjnym i przywracaniem sprawności psychoruchowej. Powód wiele miesięcy spędził w szpitalach. Warto także podkreślić, iż rodzaj zmian w zakresie psychiki u powoda znacznie ogranicza jego możliwości na założenie rodziny i prowadzenie normalnego, szczęśliwego życia.

Uwzględniając wszystkie te czynniki, Sąd uznał, iż zadośćuczynienie w kwocie 700.000,00 zł będzie kwotą właściwą, uznając, że przyznanie powodowi niższej kwoty zadośćuczynienia nie zrekompensowałaby w całości krzywd jakich doznał. Trzeba bowiem mieć na uwadze, iż powód w chwili wypadku dopiero wchodził w dorosłe życie, świat stał przed nim otworem. Tragiczny wypadek spowodował, że niektóre z dostępnych dla niego możliwości zostały utracone na zawsze. W ocenie Sądu, przyznana kwota zadośćuczynienia nie jest nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa. Przyznając zadośćuczynienie w tej wysokości, Sąd miał także na uwadze opinię biegłych lekarzy, którzy wskazali, że rokowania co do stanu fizycznego powoda są złe i nie rokują żadnej poprawy. Pamiętać należy również o tym, iż powód do końca życia będzie odczuwał cierpienia związane z nieodwracalnymi skutkami wypadku. Zadośćuczynienie ma natomiast postać świadczenia pieniężnego jednorazowego i musi zrekompensować powodowi ból, cierpienie i utratę wielu możliwości na resztę życia.

Jak wskazano wyżej Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 kwietnia 2012 roku utrzymał ustalone przez Sąd Okręgowy w Toruniu w wyroku z dnia 30 grudnia 2011 roku 50% przyczynienie się powoda do powstania szkody. W tej sytuacji ustalone zadośćuczynienie winno zostać pomniejszone o stopień w jakim powód przyczynił się do powstania szkody (50%). W tej sytuacji wartość wypłaconego powodowi zadośćuczynienia będzie wynosiła 350.000 zł. W ramach postępowania likwidacyjnego szkody i po wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu wypłacono powodowi zadośćuczynienie w łącznej wysokości 100.000 zł. Do zapłaty pozostała zatem kwota 250.000 zł.

Powód domagał się zasądzenia zadośćuczynienia z odsetkami od dnia 11 czerwca 2005 roku. W uzasadnieniu pozwu jak i pisma zmieniającego żądanie pozwu (k-642 akt) w żaden sposób nie wskazał w oparciu o jakie zdarzenie ustalił wymagalność roszczenia, a co za tym idzie możliwość naliczania odsetek. W tej sytuacji Sąd orzekł w myśl art. 481

k.c., zasądzać je od dnia doręczenia pozwanej odpisu pozwu albowiem roszczenie od tej chwili stało się wymagalne i uzasadnione co do wysokości w części tj. od dnia 13 listopada 2007 roku (ZPO k- 138 akt) .

Jak wskazano wyżej zgodnie z art. 444§1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. W niniejszej sprawie powód domagał się pierwotnie zasądzenia na swoją rzecz odszkodowania w wysokości **26.156 zł** z odsetkami od dnia wniesienia pozwu (31.10.2007 roku) do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, iż na powyższą kwotę składają się wydatki na leki i środki higieny oraz sprzęt rehabilitacyjny (uzasadniony fakturami za lata 2005-07) w łącznej wysokości 7511,21 zł oraz zwrot kosztów zniszczonej odzieży – 1170 zł i zwrot kosztów dojazdu rodziców powoda do szpitali i lekarzy do B., T., Ś. i U. w wysokości 14904 zł. Należy podkreślić, iż łączna wskazana w uzasadnieniu suma wydatków ($7511,21+1170+14904= 23585,21$ zł) nie pokrywa się z żadaną kwotą 26156 zł. DO pozwu powód dołączył faktury opiewające łącznie na kwotę **20.650,59 zł**. W piśmie z dnia 24 lipca 2012 roku pełnomocnik powoda zmienił żądanie i wniósł o zasądzenie odszkodowania w kwocie **25.116,20 zł** z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Wyjaśnił, iż powyższą kwotę obliczył przyjmując dotychczas dochodzone w pozwie roszczenie odszkodowawcze oraz zwrot poniesionych wydatków na zakup leków, pieluch, sprzętów i urządzeń wspomagających dla osób niepełnosprawnych za lata 2007-2011, które wyniosły **15.805,55 zł** (za lata 2007-08 na kwotę łączną 3005,32 zł; za rok 2009 na łączną kwotę 3561,57 zł; za rok 2010 na łączną kwotę 3180,90 zł) oraz zwrot kosztów dojazdu powoda do lekarzy w łącznej wysokości **8010 zł** za lata 2008-12. W tej sytuacji łączna wartość żadanego odszkodowania wynosiłaby medycznych i rehabilitacyjnych **50.232,40 zł** ($7511,21+1170+14940+3469+8010+15168,19 = 50232,40$ zł). Uwzględniając stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody (50%) to wartość żadanego odszkodowania wynosi **25.116,20 zł.**

W ocenie Sądu odszkodowanie jest uzasadnione, co do zasady. Powołany wyżej przepis art. 444 k.c. w sposób wyraźny wskazuje, iż naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. Nie ulega zatem wątpliwości, iż odszkodowanie w niniejszej sprawie winno obejmować zwrot wszelkich poniesionych przez powoda i jego rodziców kosztów związanych z leczeniem, rehabilitacją i opieką. Z uwagi na dość znaczny upływ czasu od wypadku i fakt zmiany żądania po kilku latach od złożenia pozwu w ocenie Sądu należało odrębnie odnieść się do zwrotu kosztów związanych z kosztami dokumentowanymi fakturami i zwrotem kosztu dojazdu (co wiąże się z innymi datami naliczanych odsetek – od dnia wytoczenia powództwa i od dnia zmiany żądania). Jak wyżej wskazano pełnomocnik powoda dołączył do pozwu i do pisma z dnia 24 lipca 2012 roku faktury za zakup środków leczniczych, higienicznych i rehabilitacyjnych i sprzętu wspomagającego osoby niepełnosprawne. Pełnomocnik powoda domagał się z tego tytułu zasądzenia kwoty 7511,21 zł udokumentowanych fakturami za lata 2005-07 na kwotę 7511,21 zł oraz 3469zł z tytułu kosztów wynajęcia wózka i udokumentowanych fakturami za lata 2007-12 na kwotę 15168,19 zł. w tym miejscu należy zwrócić uwagę na błędy matematyczne – łączna suma faktur dołączonych do pozwu i pisma zmieniającego żądanie jest wyższa. Sąd jest jednak związany dochodzonym roszczeniem i nie może orzekać ponad żądanie. W fakturach za lata 2007-11 ujęto także wydatki na zakup leku na jaskrę o nazwie (...) o łącznej wartości 123,62 zł. Jak wynika z opinii biegłych lekarzy jaskra nie pozostaje w związku z wypadkiem powoda i w tej sytuacji należność na powyższy lek nie powinna być ujmowana w rozliczeniu należnego powodowi odszkodowania. Z uwagi na fakt, iż łączna wartość faktur dołączonych do pisma zmieniającego żądanie jest wyższa niż wskazano w piśmie (15805,55 zł, a nie jak wpisano 15.168,19 zł) to konieczność odjęcia 123,62 zł na zakup leku na jaskrę nie zmienia prawidłowości wyliczeń. Powyższe kwoty powinny stanowić podstawę wyliczenia należnego powodowi odszkodowania. Przyjmując stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody (50%) pozwany winien zwrócić powodowi połowę łącznej wartości ujętych w fakturach i dochodzonych pozwem tj. kwotę 5490,10 zł ($7511,21+3469= 10.980,21$ zł *50% =5490,10 zł). O odsetkach od powyższej kwoty Sąd orzekł zgodnie z art. 481 k.c. zasądzać je od dnia doręczenia pozwanej odpisu pozwu (od dnia 13 listopada 2007 roku).

Podobnie w przypadku żądania odszkodowania udokumentowanego fakturami za lata 2007-12. Powód dochodził w tym zakresie kwoty 15.168,19 zł. Uwzględniając stopień przyczynienia się powoda do powstania szkody pozwana winna zwrócić mu z tego tytułu kwotę 7584,10 zł ($15.168,19$ zł*50%= 7584,10 zł) z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia

pisma zmieniającego żądanie pozwu tj. od dnia 24 lipca 2012 roku). Łączna suma odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów zakupu leków, materiałów opatrunkowych i sprzętu rehabilitacyjnego wynosi **13.074,20zł.**

Zarówno w pozwie jak i w piśmie z dnia 24 lipca 2012 roku zmieniającego żądanie pozwu pełnomocnik powoda domagał się ujęcia w ramach odszkodowania kwot poniesionych przez rodziców powoda na dojazdy do szpitali w czasie gdy był on hospitalizowany i przejazdy z powodem do lekarzy i na zabiegi rehabilitacyjne. Pełnomocnik powoda wskazał, iż łączna kwota wydatków na ten cel za lata 2008-2012 wyniosła 8010 zł (w 2008 – 1620 zł; w 2009 – 1620 zł; w 2010 -1800zł; w 2011 roku – 1980 zł i w 2012 roku – 990 zł). W pozwie powód domagał się zwrotu kosztów przejazdu w łącznej wysokości 14.904 zł. Łączna wartość dochodzonych kosztów dojazdu do szpitali w B., T., Ś. i U. wyniosła 22.914 zł. Sąd uznał, że zasadne jest żądanie zasądzenia połowy tej kwoty tj. 11.457 zł z uwagi na przyczynienie się powoda do powstania szkody. Jak wskazano wyżej powód kilkakrotnie był hospitalizowany po wypadku. Jego stan był ciężki. W szpitalu wymagał stałej pielęgnacji i pomocy osób trzecich. Nie budzi wątpliwości, iż bliskość rodziców, osób najbliższych powodowi pozytywnie oddziaływała na psychikę powoda. Warto przypomnieć, iż zgodnie z art. 322 k.p.c. jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy dożywocie Sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swojej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Powód przedłożył przedłożyła do akt niniejszej sprawy zestawienie kosztów dojazdu do szpitali, do lekarzy i na zabiegi rehabilitacyjne. Niewątpliwie codzienny dojazd rodziców do szpitali, w których przebywał powód był uzasadniony i konieczny. W chwili wypadku powód miał około 21 lat. Rozmiar uszkodzeń jakich doznał był olbrzymi. Należy podkreślić, iż największych obrażeń powód doznał w obrębie głowy. Niewątpliwie pomoc rodziny i jej obecność przy łóżku chorego była pożądana i usprawiedliwiona. Przyjęte zestawienie nie budzi wątpliwości Sądu co do ilości przejechanych kilometrów i kosztów zakupu paliwa. Z uwagi na zgłoszenie żądania w pozwie i piśmie zmieniającym żądanie pozwu należało orzec oddzielnie co do każdej z dochodzonych kwot z uwagi na odmienne daty odsetek za zwłokę. Należało również uwzględnić 50% stopień przyczynienia się powoda do wypadku. W tej sytuacji Sąd zasądził od pozwanej kwotę 7452 zł wraz z odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanej tj. od dnia 13 listopada 2007 roku oraz kwotę 4005 zł od dnia doręczenia pozwanej odpisu pisma zmieniającego żądanie pozwu tj. od 24 lipca 2012 roku.

Sąd oddalił powództwo w zakresie dalszego żądania odszkodowania z tytułu utraconej odzieży. W ocenie Sądu powód nie wykazał, aby w wyniku wypadku utracił odzież o wartości 1170 zł. warto także podkreślić, iż w toku postępowania likwidacyjnego powodowi wypłacono kwotę 300 zł z tytułu zniszczonej odzieży.

W niniejszym postępowaniu powód zgłosił także żądanie zasądzenia na jego rzecz renty w wysokości 1800 zł miesięcznie płatnej od stycznia 2005 roku. W wyroku z dnia 30 grudnia 2011 roku Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda rentę w wysokości 750 zł miesięcznie płatną do rąk uprawnionego do 15 każdego miesiąca poczynając od 1 października 2006 roku. Sąd Apelacyjny w Gdańsku utrzymał powyższe rozstrzygnięcie.

W razie uszkodzenia ciała spowodowanego czynem niedozwolonym, w następstwie którego poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do prac zarobkowej, albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, naprawienie szkody może mieć postać renty (art. 444 § 2 k.c.). Na tle przepisu art. 444 § 2 k.c. sama tylko utrata zdrowia i ewentualność poniesienia w związku z tym przez poszkodowanego uszczerbku majątkowego nie jest wystarczająca dla przyjęcia w konkretnej sprawie, że zasadne jest żądanie renty. Z wyraźnego brzmienia art. 444 § 2 k.c. wynika, że nie sama tylko utrata zdrowia, lecz rzeczywista utrata zdolności zarobkowania i widoków na przyszłość, a także rzeczywiste zwiększenie się potrzeb poszkodowanego jako następstwo wywołania uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia stanowią przesłanki zasądzenia renty po myśli art. 444 § 2 kc (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 7 maja 1998 r., III CKU 18/98, LexPolonica nr 351627).

Powód dochodził zasądzenia renty w wysokości 1.800 zł. płatnej od 1 stycznia 2005r (k- 642). W ocenie Sądu również w tym zakresie żądanie powoda uznać należy za usprawiedliwione, co do zasady.

Niewątpliwie od chwili wypadku powód miał zwiększone potrzeby. Po powrocie ze szpitala wymagał i wymaga ciągłej opieki osób trzecich. Stałą opiekę sprawują jego rodzice. U powoda pierwotnie zdiagnozowano 190% uszczerbek na zdrowiu. Powód nie ma możliwości podjęcia pracy. Fakt samodzielnego poruszania się powoda i dokonywania samodzielnych zakupów nie oznacza, iż jest on w stanie podjąć zatrudnienie. Miarodajna w tym zakresie jest opinia biegłych lekarzy. Przyznana renta ma zrekompensować powodowi niemożliwość uzyskiwania dochodów własną pracą i zabezpieczać jego zwiększone potrzeby. Powód nadal potrzebuje środków higieny (pieluchomajtki), nadal jest pod opieką lekarzy i przyjmuje leki. Jak wynika z zestawienia faktur za lata 2007 – 12 powód przeznacza ponad 3 tys. zł rocznie na zakup leków, co daje ponad 250 zł miesięcznie. Powód przeznacza również średnio około 1600 zł rocznie na dojazdy do lekarzy (średnia z lat 2008-12), co daje ponad 130 zł miesięcznie. Zwiększone potrzeby powoda zamykają się zatem w kwocie 380 zł miesięcznie. Nie budzi wątpliwości Sądu, iż w wyniku wypadku powód utracił zdolność zarobkowania. Jest to szczególnie trudne dla osób w tak młodym wieku jak powód. Brak możliwości podjęcia pracy przekreśla marzenia młodego człowieka, odbiera mu szansę godziwej egzystencji. Powód w chwili wypadku nie pracował, uczył się. Raz w roku wyjeżdżał do swoich sióstr w Kanadzie i podejmowała tam pracę na okres wakacji. Zarobione pieniądze przeznaczał na opłacenie studiów i własne potrzeby. Zdaniem Sadu świadczy to o przedsiębiorczości powoda, który potrafił zorganizować wyjazd do obcego kraju i podejmował tam pracę. Nie budzi wątpliwości, iż na skutek wypadku powód nie ma możliwości mu osiągnięcia w przyszłości godziwej emerytury. Pełnomocnik powoda wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, który miałby wyliczyć średnie wynagrodzenia osiągane przez osoby zatrudnione w branży turystycznej. W ocenie Sądu wnioski ten zasługiwał na oddalenie. Warto podkreślić, iż powód był dopiero na II roku studiów i trudno jest jednoznacznie przesądzić czy ukończyłby je. Branża turystyczna jest pojęciem niezwykle szerokim i ustalenie średniego wynagrodzenia jest wręcz niemożliwe i niecelowe. Prognozowanie naj jakim stanowisku i w jakim charakterze mógłby pracować powód jest nieuzasadnioną spekulacją. Opinia taka zawsze zakładałaby pewne hipotetyczne założenia, które nie musiałby się sprawdzić w stosunku do powoda. W ocenie Sądu utracone zarobki należy odnieść do prognozowanego miesięcznego wynagrodzenia. Z informacji zamieszczonych na serwisie INFOR (www.infor.pl) prognozowane miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej od stycznia 2015 roku wynosi 3959 zł brutto, co daje 2758,75 zł netto (www.infor.pl/kalkulatory). Powyższa kwota uzupełniona wydatkami związanymi ze zwiększonymi potrzebami powoda winna stanowić podstawę ustalenia renty. Jak wyżej wskazano zwiększone potrzeby powoda wiążą się z wydatkiem około 380 zł miesięcznie. Łączna kwota renty winna zatem wynosić 3138,75 zł. Biorąc pod uwagę stopień przyczynienia się do powstania szkody pozwany winien uiszczać na rzecz powoda miesięczną rentę w wysokości 1569,38 zł ($3138,75 \cdot 50\% = 1569,38$). W wyroku z dnia 30 grudnia 2011 roku Sąd Okręgowy w Toruniu zasądził na rzecz powoda rentę w wysokości 750 zł miesięcznie. Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd uzupełnił rentę do ustalonej wysokości 1569,38 zł zasądzając na rzecz powoda dodatkowo kwotę 819,38 zł miesięcznie ponad dotychczas zasądzoną rentę ($1569,38 - 750 = 819,38$) i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Jak wynika z przepisu art. 444 § 2 k.c. zwiększenie się potrzeb powoda, ma się wyrażać w powtarzających się stałych wydatkach obejmujących np. konieczną opiekę lekarską, rehabilitację, pielęgnację oraz zakup potrzebnych leków. Bez wątplenia powód wykazał, że takie wydatki ponosi i wykazał również, iż utracił zdolność do pracy zarobkowej i Sąd żądanie zasądzenia renty uznał za zasadne. Natomiast fakt, iż powód pobiera rentę z ZUS nie miał znaczenia dla przyznania renty, bo w kontekście stanu faktycznego sprawy, renta z ZUS, nie powinna przesądzać o braku uprawnienia powoda do renty czy też jej zmniejszenia z art. 444 § 2 k.c. Powód nie wykazał natomiast w niniejszym postępowaniu aby zasadne było zasądzenie na jego rzecz renty w kwocie 1800 zł. Warto podkreślić, iż powód w zasadzie nie uzasadnił swego żądania. W pozwie jak i w piśmie z dnia 24 lipca 2012 roku pełnomocnik powoda ograniczył się jedynie do podniesienia żądania i wskazania, iż powyższa kwota winna zostać ustalona przez biegłego.

W ocenie Sądu renta winna być płatna od chwili uprawomocnienia się orzeczenia. Należy podkreślić, iż kwoty dochodzone z tytułu zwiększonych potrzeb powoda zostały ujęte w przyznanym mu odszkodowaniu zgodnie z żądaniem pozwu. Nie ma zatem podstaw do dwukrotnego ujmowania powyższych kwot i rozliczenia ich raz jako należnej renty za czas przeszły i po drugie jako podstawy wyliczenia należnego odszkodowania. W wyroku z dnia 30 grudnia 2011 roku Sąd zasądził na rzecz powoda rentę. Jak wynika z uzasadnienia wyroku przyznana kwota stanowiła rekompensatę za utracone możliwości zarobkowe. Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd oparł się na prognozowanym

miesięcznym wynagrodzeniu obowiązującym od stycznia 2015 roku. Skoro powyższe wynagrodzenie dotyczy stycznia 2015 roku to nie powinno stanowić podstawy do ustalania wysokości renty za wcześniejsze lata. Tym bardziej, iż stosowna renta związana z utratą możliwości zarobkowania za okres wcześniejszy jest powodowi wypłacana na podstawie wyroku z dnia 30 grudnia 2011 roku.

W niniejszej sprawie powód domaga się także ustalenia odpowiedzialności pozwanego za następstwa wypadku na przyszłość. Zgodnie z art. 189 k.p.c. strona, która ma interes prawny może domagać się ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Taka sytuacja w tej sprawie występuje. Interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych i występuje z reguły wówczas, gdy istnieje niepewność tego prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Ugruntowany jest pogląd, że na mocy art. 189 k.p.c. można żądać ustalenia odpowiedzialności za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym, w przypadku gdy mamy do czynienia z niemożnością definitywnego przesądzenia o rozmiarach szkody. Powód doznał znacznego rozstroju zdrowia i obrażeń ciała, co stanowi zdaniem Sądu podstawę do ustalenia odpowiedzialności pozwanego za następstwa wypadku, jakie mogą ujawnić się w przyszłości u poszkodowanej. Jak wynika z opinii biegłych powód prawdopodobnie nigdy już nie odzyska pełnej sprawności i nie będzie w pełni samodzielny. Wieloletnia rehabilitacja nie poprawiła w znaczący sposób stanu zdrowia powoda. Powód nadal odczuwa dolegliwości związane z wypadkiem szczególnie w zakresie niedowładu piramidowego po stronie prawej,

nietrzymaniem moczu i stolca, niedowidzeniem połowiczne w oku lewym i w zakresie encefalopatii pod postacią organicznych zaburzeń osobowości i zachowania, organicznych zaburzeń urojeniowych oraz organicznego zespołu amnestycznego. Powód nadal musi kontynuować leczenie, bo jego stan zdrowia może ulec zmianom, w tym pogorszeniu. Tym samym, w ocenie Sądu są podstawy do uwzględnienia żądania powoda w tym zakresie i ustalenia na podstawie art. 444 k.c., że pozwany będzie ponosił odpowiedzialność w przyszłości za skutki zdarzenia z dnia 26 grudnia 2004 roku.

mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd w oparciu o wyżej powołane przepisy orzekł jak w sentencji orzeczenia. O kosztach orzeczono w myśl art. 100 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd orzekając o kosztach rozdzielił je stosunkowo. Powód dochodził w niniejszym postępowaniu ostatecznie i łącznie 546.716,20 zł (- 500.000 zł łączne zadośćuczynienie, 25116,20 zł odszkodowania i renty 1800 zł*12=21600zł). Ostatecznie Sąd uwzględnił jego żądanie do kwoty 353.363,76 zł (310.000 zadośćuczynienia łącznie, 24531,20 zł odszkodowania i rentę roczną -18832,56 zł (819,38 i 750=1569,38*12)). Powód wygrał niniejszą sprawę w 64,63% i jednocześnie przegrał ją w 35,37%. Przyjmując powyższe proporcje Sąd stosunkowo rozdzielił koszty postępowania. Łączna suma kosztów w niniejszej sprawie wyniosła 76.604,58 zł. Na powyższą sumę składają się koszty opinii (k-421, 465, 755, 831 i 853 akt), rachunki związane z przesłuchaniem biegłych (k- 512 i 526 akt), koszty opłat za kopie dokumentacji medycznej (k-230 i 278) oraz opłata od pozwu 27.336,00 zł (liczona jako 5% z łącznej sumy dochodzonego roszczenia tj. 546,716,20 zł), opłata od apelacji 30.158,00 zł (obliczona od wskazanej w apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia). W toku postępowania pozwany uiścił zaliczki na opinie biegłego w łącznej kwocie 10.465,02 zł. Przyjmując stopień w jakim pozwany przegrał sprawę Sąd zobowiązał go do uiszczenia kwoty 39044,52 zł (76.604,58*64,63%=49.509,54; 49.509,54-10.465,02=39.044,52 zł) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powód był w niniejszej sprawie zwolniony od kosztów sądowych. Zgodnie z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2014.1025 tekst jednolity ze zmianami kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz strony, której czynność spowodowała ich powstanie. Biorąc pod uwagę powyższy przepis Sąd nakazał pobrać z zasądzonego roszczenia kwotę kosztów jakie finalnie obciążą powoda tj. kwotę 27.095,04 zł. Powyższa kwota stanowi 35,37% (w takim stopniu powód przegrał sprawę) łącznej kwoty wszystkich kosztów w postępowaniu – 76604,58 zł.

Pełnomocnicy stron wnosili w niniejszej sprawie o zasądzenie zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika od przeciwnika. Pełnomocnik powoda wniósł o przyznanie mu wynagrodzenia w kwocie stanowiącej czterokrotność stawki minimalnej przewidzianej w przepisach Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu (Dz. U. 2013.461 tekst jednolity) tj. w wysokości 28.800,00 zł (7200*4). W ocenie Sadu nakład pracy obu pełnomocników oraz złożoność sprawy i wielość czynności procesowych uzasadniają przyznanie obu pełnomocnikom wynagrodzenia w wysokość czterokrotności stawki minimalnej tj. w kwocie 28.800,00zł. Biorąc pod uwagę stopień w jakim każda ze stron wygrała lub przegrała proces Sąd stosunkowo rozdzielił koszty wynagrodzenia pełnomocników stosownie do ogólnej dyspozycji art. 100 k.p.c. W tej sytuacji pozwany winien zwrócić powodowi kwotę 8426,88 zł tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika (28800* 64,63%=18613,44zł; 28800*35,37%=10186,56 zł; 18613,44zł – 10186,56zł= 8426,88zł).